

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 160 K, félre 80 K, negyedévre 40 K, egy óra 13:20 K. Egyes szám ára 2 K.

Felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Két év pergett le az idő végtelen homokján azóta, hogy egy napsugaras májusi délutánon kocsik zörgése, száguldó lovak robaja, kürtök harsogása reszketelte meg Pápa város jobb érzesű polgárságának amugy is didergő lelkét: „kürtö a deveseri ellenforradalom” — sugdosták a sápadt, megijedt emberek egymásnak. Lelkeinkben a reménység küzdött a kétségbeeséssel. Reménykedtünk, hogy a deveseri ellenforradalom lesz talán az a szentséges szikra, mely felgyújtja, lángra lobbantja a becsületes lelkek tüzeit, felrzza a magyarságot a megalkuvás borongós éjszakájából, de egyben kétségbe estünk, hogy mi történik akkor, ha a csekélyke bátor csapat, a mindenre kész vörösök hatalmába kerül. Szomorúan gyászos volt a végzet! A hősök, kiket nemes felbuzdulásuk, hazafiai lelkesedésük fegyvert fogni, csatasorba állni készitete a vörösök ellen, a túl erővel, a nagy felkészültséggel szemben harcot nem állhatának: el kellett buknok. Hogy mit jelentett ez a bukás, tudjuk mindnyájan! Oh bár feledni, bár meg nem történné lehetne tenni, 1919 május 6-át, s az ezt követő gyásszal teljes napokat! Bár életre lehetne hívni a csaták diadalmas ifju hőseit: Baják Istvánt, a vesztélyeket megvető Ferenczy Lajost, a melegszívű Krassovszky B. Gyulát, a derék Bónyi Gyulát s a becsületes családapát: Somogyi Jánost. De csönd...! a fájdalom nem sir, nem jajgat a panaszz. Csönd...! az ő haláluk a mi életünk, az ő bitófájuk nekünk az örökélet, s egy nagy szomorú mementó, mely lelkesedést hív meríteni az ő önfeláldozásra kész példájukból. Azok a zöld koszorúk, melyek sirjaikat fedik, reménység nekünk, hogy egykor élő valóság lesz az, amiért ők éltet áldozának. Az ő haláluk által nemzeti szent szimbólummá lett a bitó,-szent, akár a feszület. S ha jön egykor, mely talizmánul erekyét keres, az ő bitójuk árnyékában fogja azt megtalálni. És... távolodjanak bár időben, térben tőlünk a deveseri hősök, mi mégis minden évben közelebb fogunk jutni hozzájuk, hogy kiragadjuk őket a halálból az életre, az örök életre. Peldájuk ragyogó fényes csillagként fog előttünk világítani a magyarság sötét éjszakájában. Ők nagygyú, nemzeti hősként magasztosultak vértanu haláluk által, és nem jöhet a magyarságnak olyan sötéten komor korszaka, mely a nemzet imájába ne foglalná dicsőséges neveiket. S ha eljön egykor a kelő életnek ifju tavaszán a magyar szabadság, ha a harcra hívó kürtök újra rivallanak: *Tűz felkúszadatok közénk, dicső hősök, és közöttünk élő lelkek újra testet ölt.*

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A Beniczky—Szmrecsányi-ügy.

Budapest, május 7.

A legitimisták körében rendkívül élénk antipáthia van *Albrecht* főherceg személye ellen, aki mint a Beniczky elleni vád egyik tanuja, nem jelent meg a bíróság előtt.

Albrecht tudvalevőleg Madridból hazafelé utaztában Pranginszban is megjelent a királynál, aki Albrecht látogatása után két nappal betoppant Szombathelyre. A legitimisták okozati összefüggést keresnek még ebben is, mert *Beniczky* és *Szmrecsányi* csak Albrecht főherceggel való megbeszélés után indultak el Szombathelyre.

Beniczky feljelentést tett *Nádasy* főkapitány ellen is, hivatali hatalommal való visszaélés címén. Attól az eljárástól várják annak megállapítását, hogy *Nádasy* felsőbb utasításra járt-e el, tulajdonképpen fennforog-e bűncselekmény. A mentelmi bizottság, míg ez el nem dől, várakozó álláspontot foglal el.

Kormányrendelet a menekültek kártérítési igényéről.

Budapest, május 7.

Az októberi lázadást követő zavarokban az otthonaikból elmenekült, vagy kiutasított menekültek a vasúti szállítás közben egész vagyonukat, vagy vagyonuk tekintélyes részét elvesztették. A menekültek azt remélték, hogy az állam méltányosan fogja ezt elbírálni és kártérítést fog adni. Most azonban kormányrendelet jelent meg, amely a megszállott területekről való menekülés alkalmával történt vasúti károkat erőhatalom következményének tekinti és megállapítja, hogy az állam nem felelős a károkért.

Cseh-román tárgyalások.

Bécs, máj. 7.

Az Uj Nemzedéknek jelentik Bécsből: Néhány nap előtt beszámoltunk arról, hogy egy román bizottság tárgyalásokat folytat határkiigazítás céljából. A románok a Királyháza és a Körösmezei vasutvonal átadását kívánják, melyen át egyedül tudnak csak Máramaros-szigettel közlekedni. Ezzel kapcsolatban van Padaracs, Tiszakomlós, Váradpatak és Sárospatak községek átadása is, melynek ellenében a csehok Máramaros-sziget átadását kívánják, de az oláhok erről hallani sem akarnak.

„Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen”

Hogy ne legyen rajtunk a világ nyelve,

(—y) hát álljon itt egyszerű emberek egyszerű szívéből, becsületes keresztény magyarok becsületes lelkéből íródott néhány levél, amely nekünk kincset jelent és buzdítást a további kitartó, *soha meg nem alkuvo* munkára; míg másoknak, a gáncsvetőknek, a huhogó halálmadaraknak, a Somló vidékén bujkáló, koncsorgó *műkisgazda-barátoknak*, itt helyben pedig az irigységtől sárguló irka-firkálóknak pedig legyen tanulság, hogy rosszakaratú, hamis rágalmak nem sokat hoznak a konyhájukra és nem tévesztik meg azokat, akik látják azt a becsületes munkát, melyet éreftük végeztünk, habár csak egy kézzel is, mert a másikkal az orvul támadókat kell folyton visszaszorítanunk.

Balgák! Láthatatlan, nem létező ellenséggel vívunk meddő harcot, amikor sem mi, sem a *Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség* senkinek — kivéve a zsidóságot és a kommunistákból visszavedlett szociálistákat — nem üzenünk és nem hirdetünk harcot, hanem kölcsönös megértést, szeretetet a kereszténység, a magyar haza, a keresztény nemzeti ideálok iránt.

És mégis! Mégis!... Hiába az *irigység* a bűnök királya, Valhallája, amely sok rossznak, még több ostoba tetteknek válik rugójává, ha a gyöngye, gondolkodás nélküli legénykéket hatalmába keríti... Hiszünk, legalább szeretjük hinni, majd csak észretérnek, egyszer csak megértenek bennünket is, ha látják (Csak későn ne legyen! Szedő), hogy minden gáncsvetés dacára — amint az alábbi levelek igazolják — a karaván azért csak halad!

Tisztelt Zsilavy Sándor úr és Munkatársai!

Nem bírok a lelkiismeretemmel, muszáj közölni, milyen lelkesedéssel élt Bakonypölöske népe, fiatalja-öregje mind-mind, mint egy anyalsereg, amidőn közöltem velük a pápai „Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség” nagygyűlését. Közöltem velük, mint küzd Szövetségünk létrehozásáért Zsilavy Sándor. Ő a magja, Dienes Sándor szerkesztő, Kalmár Ferenc és Nyárs István kisgazdák pedig a magnak csirái. Elmondottam, adjunk hátát a jó Istennek, amiért ezt a nagylelkű férfit a keresztény kisgazdáknak és földmiveseknek adta

a jó Isten! Könnyeim hullottak, midőn 200 lelken felül levő tömeg óriási hangon felkiáltott: *Éljen! Éljen Zsilavy Sándor és éljenek társai!* Adjon az Úr Isten erőt, egészséget nekik, hogy kivívhassák, aminek indultak. Átkozott legyen az a lélek, amely utjokat állja!

Másrészt pedig tudatom, hogy az egész községben minden nős férfi táborunkba jött, egyetlenegy ember sincsen, aki most be ne lépett volna. 67, azaz hatvanhét taggal most erősebb a Szövetségünk és mindnyájan esküt tettünk a „Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetségre”.

Bakonypölsőke, 1921 ápr. 21.

Stark Pál s. k., elnök.
Stark István s. k.
Hart Pál s. k.

Eddig a levél. Bakony eldugott kis falujának csendes, bogárhátú házikőiből annyi szeretet árad felénk, oly nagy, rendíthetetlen bizalom, amelynek súlya alatt én is, mint az Úr kezében egy porszem, velük együtt felsóhajtok Hozzá, az Ezek Urához, adjon erőt csak azért, hogy ezt a becsületes népet híven szolgálhassam. Erőt adj, Uram, hogy álmaim valóra válthassam!

Ime egy másik levél:

Kedves Elnök Úr!

Van szerencsém becses tudására adni, hogy április hó 23-án itthon megtartottam a beszámoló gyűlésemet a pápai nagygyűlésről. Szép nap volt. Délután 2 órakor kezdtem és az egész községem részt vett azon. Mi is kibontottuk azt a zászlót, amelyet a „Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség” oly magasan lobogtat, mint egyesült tábor az Őn vezetése alatt. Előremegyünk, mindenhol nyomában a hazáért és nemzetért. Zsilavy Sándor szerett elnökünk nagyságát és népszerűségét hirdeti már egész Dunántúl népe, mikor vallás- és vagyonkülönbség nélkül gyűjtőgeti össze a föld elhagyott népet. Így egyesült erővel, megértéssel foghatunk hozzá hazánk újjáépítéséhez. Istenfélelemben, hazaszeretben, munkában az Őn vezetése mellett nagygyűlésünk és így a magunk jogos, törvényes érdekeit együttes erővel kivívjuk. Ha nagyuraink is megszívlelik becsületessé szándékainkat és sietnek a becsületessé keresztény földmives nép segítségére, ha belátják, hogy nélkülünk ők is csak bicegve mehetnek előre, akkor hamarosan bő gyümölcsöt fog teremni szeretett Elnök Úr nemes munkája a közre és ezzel együtt a hazára. Lelkesedéstünk, szívünk, lelkünk Őn mellett van tántoríthatatlanul. Többször soraink meg nem bonthatók! Előre, mindig csak előre! Az Isten adjon áldást munkálkodására!

Sikátor, 1921. ápr. 24.

Varga József s. k. elnök.

Bakonyi kis falunak tiszta, ózondús levegője árad e sorok minden egyes szavából. Cicomázatlanul, felesleges szóhalmozat nélkül, a maguk üdeségében szállnak felénk a hazáért aggódó lelkük hangján és itt nálunk, ígérjük, fogadjuk, mindig megértésre, szeretetre találunk. Ne csüggedjenek, jó sikátoriak! Majd megértének bennünket lassanként azok is, akik ma még állig begombolkoznak előlünk. Kitartás! A jó ügy el nem vesztet! Isten segítségével mellett a diadal előbb-utóbb biztos! Ne csüggedjenek! Már sokan együtt vagyunk!

Somló vidékéről, Kértáról is kedves levelet hozott a posta. Szép, kerek betűs levelet, amelyet a község megbizásából kenyere javát elfogyasztott, ószhaju nyugalmazott vasutas irt gondosan, csinosan, szép fehér papírra, olyanra, mint amelyen szüzi fehérségű az a zászló, melyet Kerta község népe is erősen tart kezében.

A levél így hangzik:

Nagyon tisztelt Szerkesztő Úr!

Aulirott van szerencsém tudomására hozni, hogy Kerta község népe nehezen várta hazakerkezésemet a nagygyűlésről. Bámuldozó csönddel hallgatták végig beszámolómat és egy kicsit le is pirlottam őket, azt mondva, hogy amikor a nagygyűlésen Kerta község került sorra, előáll a község képviselőitében egy öreg vasutas. De azért végtelen örültek neki, hogy ott voltam és ők mélyen fájlalják, hogy az akkori időjárás visszatartotta az elmenteltől őket. Megígérték azonban, hogy az ősszel tartandó nagygyűlésen nagy számban fognak megjelenni. A község nevében hálás köszönetet mondok azért az irántunk való fáradozásáért és kegyes pártfogásáért. A jó Isten sokáig éltesse, hogy igazságosan és bölcsen, eltántoríthatatlanul folytathassa áldásos működését és mi is fogadjuk, kitarunk mellette, hogy működésük diadalra jusson. Isten éltesse az egész kisgazdapártban igazságosan működő képviselő urakat is.

Ezzel maradtam stb., stb.

Kerta, 1921 ápr. 19.

Bedőcs György nyug. vasutas.

Áldja meg az Isten minden kezevonását ennek az egyszerű embernek is, aki részünkre így szép bizonyítványt állított ki, amelyet ha eddig meg nem is érdemeltünk, de a jövőben rajta leszünk, hogy érdemesekké tegyük rá magunkat.

És mégis rajtunk a világ nyelve.

Bizonyára lesznek olyanok számban, sőt ahogy mi „jőbarátainkat” ismerjük, nagyon is sokan, akik a fenti közölt levelekből — amiért nyilvánosságra hoztuk — azt a következtetést vonják le, hogy mi ezzel hiúságunkat igyekeztünk legyezgetni. Tévednek! Mi a gáncsvetéshez és nem elismeréshez vagyunk hozzászokva. Bár tagadhatatlanul jólesett olvasnunk az elismerés sorait, még sem köztöltük volna le, ha erre ellenségeink, különösen a *vasmegyei zsidóság* nem kényszerít, kiknek, sajnos, itt-ott még jóra való jegyzőink is felülnek, sőt imitt-amott még a csendőrség is.

Csőngén a jegyző úr — bizonyára tévedésből, vagy nem megfelelő helyről szerzett információra — kommunistáknak nevezte az ott megjelent kisgazdáinkat és erre való hivatkozással a Szövetségünk csöngői csoportjának összejövetelre engedélyt adni nem hajlandó. Ez az egyik.

A másik ugyancsak hasonló eset. Tokorcson történt, ahol „egyesek” (ezek bizonyára zsidók) azt híresztelik, hogy Szövetségünk kommunista szervezet. Sőt — mint halljuk — a szolgabíróhoz is bement néhány galiciáner, védelmet kérve, mert kommunista izgatók jártak a községben. Természetesen, a mozgósított csendőrség azóta egész másról győződött meg.

Hogy mennyire mások a mi céljaink és hogy miért Vasban ez a jerichói láрма, annak igazolására közöltük le a fentebbi leveleket. A „Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség”-nek — mint az alapszabályok világosan kimondják — zsidó, volt kommunista, szociáldemokrata tagja nem lehet. Tagjait csak hazafiasan érző, gondolkodó és vallásos, hithű keresztény magyar emberek sorából toborozza. Ezzel ellenkező nézetet vallókat tagjai sorából kizárja. Nyíltan gazdasági harcot hirdet a zsidóság ellen. Ebben találjuk egyedüli okát, hogy a rágalmak fegyverével törnek ellenünk, mert féltik a deszkát, amelyet lassan, de biztosan rángatunk ki alóluk. A „deszkát” sajnálják, azért a

nagy gajdulás a pajeszosok táborában. Csak az a szomorú az egészben, hogy keresztény hivatalnokaink is felülnek nekik.

Intranzigenskeresztény alapon állunk, vegyék ezt tudomásul a vasmegyei jegyző urak. Ebben az irányban haladunk kezdettől fogva, bár útközben sok tövis megtépett bennünket, de egy pillánatra sem térített el a kitűzött céltól. *És mégis rajtunk a világ nyelve!* A zsidóságtól nem csudáljuk, hogy rögtön hatóságunk védelme alá menekül akkor is, amikor drága egészségében egy kisújjal sem tesztünk és tettünk kárt. Ismerjük őket erről az oldalukról is! Habár ők mereven egy államhoz sem kötik magukat, s egy állam szilárdításához és boldogulásához sem járulnak hozzá, mindazáltal mindazon előnyöket, melyeket egy modern szervezettel bíró állam munkás polgárai részére biztosít, senki jobban ki nem használja, mint a zsidó. A zsidó túlon túl igénybeveszi a hatóságok oltalmát, s próbára teszi türelmét. Átlag minden zsidó legalább is kétszerannyi munkát okoz a hatóságoknak és bíróságoknak, mint a keresztény ember. A zsidó pók módjára mindig hálókat készít a keresztény ember számára és ha azt becsületességénél, egyszerűségénél, vagy valamiféle gyöngéjénél fogva sikerült megfognia, rögtön hurcolja prédáját a hatóságok, vagy bíróságok elé, s képes mesterségesen felidézett ügyes-bajos dolgával még a legmagasabb fórumokat is beszaladgálni, mint most velünk Vasban is megtörtént.

Üldöztek bennünket a kommün alatt és ezt megelőző Károlyi kormányzat alatt. Nem mertük hinni, hogy ugyanez legyen részünk a mostani kormányzat alatt is, amely születését, létét nagy részben a keresztény kisgazdáknak és földmiveseknek köszönheti. Ujra hangsúlyozom, nem hisszük, de ha mégis úgy történne, hát én édes Istenem, hozzá vagyunk szokva már — ehhez is! . . .

Hogy azonban a zsidóság tyúkszeme még jobban fájjon, hát tisztelettel sietünk bejelenteni, hogy a „Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség” a következő helyeken alakult meg óriási lelkesedéssel: Gyarmaton, Gecsen, Gyömsörén, Szerecsenben (Györmegye), Kissitkén, Nagysitkén, Nagysimonyiban, Tokorcson, Kemenesmihályfán, Kemenessömjénben, Csöngén, Kenyeriben, Rábakecskén, Szentmiklósfán, Pápócson, Kemenesszentpéteren (Vasmege), Rábasebesen, Páliban, Vadosfán, Viczán, Beleden, Edvén és Vásárosfalun (Sopronmege).

Bizony csuszik a deszka! Akinek fája, az szóljon!

Fenyődeszkát,

lécet, hevedert, faragott és metszett gerendát, épülelfát, fenyőrudakat, faszindelyt, tölgy-, kőris- és bükkfadeszkát és padlót, nyirfarudat, keréktalpat és küllöt, cserépszindelyt, portland-cementet, tetőfedőlemezt állandóan raktáron tart s legolcsóbban szállít

Grünwald Testvérek

fakereskedése

Pápa, Árok-utca 9. — Telefon 35.

A mi nagygyűlésünk.

A Griff-szálló nagytermében.

1921 április 16.

(Folytatás.)

Középiszkász. Előadó: *Cseh Lajos; Vathi István és Kocsi János:* A házhelyigénylőket elijesztették azzal, hogy egy 600 □-öl nagyságú házhely 6000 K-ba kerül.

A nagygyűlés utasítja a Szövetség vezetőségét, hogy kérje a jegyző ur ellen a vizsgálat megindítását és a házhelyrendező-bizottság kiküldését.

Középiszkász előadói: Közlegelőnk nincs. Állatállományunk 400 drb. szarvasmarha, 300 drb. sertés és 20 drb. ló. A közlegelőt Haczkó Laura birtokából szeretnénk kihasználni, 310 hold földet.

Alsóiskász: 115 drb. szarvasmarha, 18 drb. ló és 80 drb. sertés számára szintén ebből a birtokból kér 100 hold közlegelőt.

A nagygyűlés a két község kérelmét a földmivvelésügyi miniszterhez juttatja.

Közép- és Alsóiskász előadói: A kisbérleteket nem adták le.

A nagygyűlés táviratilag fogja kérni a földmivvelésügyi miniszter urtól a kisbérletek leadását.

Zalaerdőd. Előadó: *Erdős János:* 5 házhelyigénylő van. Intézkedés azonban nem történt.

A nagygyűlés megkeresi az alispán urat, hogy a község jegyzőjét utasítsa köteleességének teljesítésére.

Erdős János: A kisbérleteket sem adták le. A nagygyűlés a kisbérletek ügyét felterjeszti a földmivvelésügyi miniszteriumba.

Erdős János: Községünkben 1870-ben volt a tagosítás, mikor is 8 hold réttünket az uradalomhoz csatolták.

A nagygyűlés a vármegyei közigazgatási bizottsághoz terjeszti ezen ügyet.

Pápateszér. Előadók: *Forsthofer János, Forsthofer István, Kúder András, Koncz József, Lesicz János, Bucs Lajos és Tóth Mihály:* A házhely összeírás megtörtént, de egyéb semmi. A nagygyűlés az alispán urtól a házhelyrendező-bizottság kiküldését kéri.

Pápateszér előadói: A kisbérletek árát magasra emelték. Az ügyet átadtuk a bíróságnak. Közlegelő nincs, de ezt nem is kérhetünk, mert hozzá való terület sincs. A pénzlebélyezéskor visszafogott sejtjes pénzünket még mindig nem adta vissza a községi bíró.

A nagygyűlés a pénz visszaadása tárgyában a szövetség vezetőségét utasítja, hogy járjon el az alispán urnál.

Sikátor. Előadó: *Varga József:* A házhely ügye rendben van. Gróf Esterházy Pál 1200 holdnyi birtokából nem hajlandó a kisbérleteket leadni. Legfeljebb harmadosban, vagy felesben akarja kiadni a földjeit. Kérem tőle a község nevében közlegelőt. Kérésemet elutasította.

A nagygyűlés a kisbérletek ügyében táviratilag fordul a földmivvelésügyi miniszterhez.

Hosszavölgy. Előadók: *Török István és Schundt János:* A házhelyigénylők összeírása megtörtént, más azonban nem.

A nagygyűlés a házhelyrendező-bizottság kiküldését kéri.

Török István és Schmidt János: Kisbérletet ígértek ugyan, de nem adtak.

A nagygyűlés táviratilag fogja kérni a földmivvelésügyi miniszteriumtól a kisbérletek leadását.

Török István, Schmidt János: Közlegelőre is volna szükségünk.

A nagygyűlés megbizta az elnökséget, hogy a közlegelőért való kérelmét adja át a földmivvelésügyi miniszter urnak.

Tüzvölgy. Előadók: *Megyeri János és Takács József:* A házhelyek ügye rendben van. 320 drb. szarvasmarha, 250 drb. sertés és 60 drb. ló részére szükségünk volna 30 hold közlegelőre.

A nagygyűlés felterjeszti a kérelmet a földmivvelésügyi miniszter urhoz.

Rábásömjén. Előadók: *Csonka József és Kupi József:* Sem házhelyre, sem közlegelőre,

sem pedig kisbérletre nincs szüksége a községünknek.

Nick. Előadók: *Czelli József és Nagy Béla:* A házhelyrendező bizottság kint volt a községben. A földet aratás után kapjuk meg. A kisbérlet és közlegelő ügyében értesítést fogunk küldeni a szövetség elnökségének.

Zalaszentbalázs. Előadók: *Mátya Mihály és Balázs János:* Semmiféle indítvánnyal sem járunk a nagygyűlés elé.

Nemesszalók. Előadó: *Ratkovics Károly:* Semmiféle indítvánnyal sem járunk a nagygyűlés elé.

Mersevat. Előadó: *Kelemen József:* A házhelyek ügye el van intézve. A községünkben levő malmot lezárták, mert a molnár kihágást követett el. Kérjük, hogy a molnárt büntessék meg és ne sujtsák a malom bezárásával a községet is.

A nagygyűlés megbizta a szövetség elnökséget, hogy tegyen lépéseket a malomnak a zár alól való feloldása érdekében a szombathelyi főispánnál. Ha ő nem intézkedne, forduljon a belügyminiszteriumhoz, a nagygyűlés kérelmével.

A Felsővárosi R. Kath. Olvasókörben.

1921 április 16.

Bakonyszentkirály. Előadó: *Bors Mihály:* A házhelyekkel rendben vannak. 60 hold közlegelőre volna szükségük, amely a pannonhalmi apátság birtokából volna megszerezhető és ugyanekkor 5 hold erdőre is volna szükségük a fenti birtokból, mely átjáróul szolgálna a legelőhöz. A kisbérletekre van 30 igénylő, mely gróf Esterházy Pál rédei lakos birtokából volna megszerezhető (90 hold). A legelőügyben benyújtott kérvényt a pannonhalmi apátság azon indoklással utasította el, hogy községünkkel nem határos.

A nagygyűlés kimondja, hogy a közlegelő ügyében kérvénnyel fordul a pannonhalmi apátsághoz, ugyancsak kérvénnyel fordul a kisbérletek ügyében gróf Esterházy Pálhoz.

Bakonybánk. Előadó: *Szarka András:* Házhelyek ügyében nem történt semmi intézkedés, dacára annak, hogy 44 igényjogosult van a házhelyekre. A házhelyigénylők kielégíthetők volnának a Strobel-féle birtokból; ő viszont kárptólható volna az Esterházy-birtokból. Közlegelőnk nincs kellő nagyságú. Erre való igényünk kielégíthető volna gróf Esterházy Miklós Móric birtokából, amelyet most Szántó Odón bir bérben. Kisbérleteket egyáltalán nem adtak le.

A nagygyűlés kimondja, hogy a közlegelő ügyében kérvénnyel fordul gróf Esterházy Miklós Móric-hoz, viszont a házhelyek és kisbérletek dolgában a földmivvelésügyi miniszterhez.

Bársongos. Előadó: *Horváth János:* Házhelyek ügyében intézkedés történt. Megállapítottak 29 igényjogosultat. Házhelyet ad a gazdaközönség abban az esetben, ha a pannonhalmi apátságtól kellőképpen kárptólva lesz. A pannonhalmi apátság is ajánlott fel házhelyeket, azonban az árakat oly magasban szabta meg, hogy emiatt az igénylők egyezésre jutni nem tudtak. Közlegelő nincs. A pannonhalmi apátságtól lehetne szerezni 180 m. holdra volna szükségük. Kisbérletre 15 igényjogosult van, amely igény szintén a pannonhalmi apátság birtokából volna kielégíthető.

A nagygyűlés kimondja, hogy a házhelyek árának leszállítása dolgában kérvénnyel fordul a pannonhalmi apátsághoz, úgyszintén a közlegelő dolgában is, a kisbérletek dolgában pedig a földmivvelésügyi miniszteriumhoz.

Batyk. Előadó: *Rózsa Albert:* Házhelyre 5 személynek volna igénye. Rózsa Albert ajánlott 3 házhelyet s ezenkívül 9 további igény-kielégítésére van még több megfelelő házhely is, amelyet a tulajdonosai felajánlanak abban az esetben, ha helyette megfelelő kárptólást kaphatnának a községgel határos gróf Széchenyi-féle birtokból. Közlegelőt, amelyre szintén nagy szükség volna, szintén a fenti birtokból lehetne szerezni.

A nagygyűlés kimondja, hogy a házhelyek és a közlegelő ügyében kérvénnyel fordul gróf Széchenyihez.

Csesznek. Előadó: *Tárkányi Gábor:* Házhelyre van 22 igénylő s ez az igény kielégíthető lenne a községi birtokból, ha az illető tulajdonosok ezért kárptólást kapnának a gróf Niczky-féle birtokból. Közlegelőből 200 holdra lenne szüksége a községnek, amely gróf Esterházy Lászlóné gézapusztai birtokából lenne kielégíthető. Kisbérlet nincs. Waldhauser ajánlott 140 holdat közlegelő céljaira, abban az esetben, ha ő ezért az Esterházy-féle birtokból kárptólva lenne.

A nagygyűlés kimondja, hogy a házhelyek dolgában a házhelyrendező-bizottság kiküldését kéri. A közlegelő és kisbérletek dolgában pedig kérvénnyel fordul gróf Esterházy Lászlónéhoz.

(Folytatás a jövő számunkban.)

LEGÚJABB.

Új pártalakítás.

Budapest, máj. 7.

A kisgazda-pártból már régebben kivált és új pártta alakult független kisgazda és polgári rend pártja, melynek többek között *Rácssy Károly* és *Kerekes Mihály* is a tagjai, a legközelebb, mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, új megerősítést nyert *Pálffy István* és *Giesswein Sándornak* a pártba való belépésével.

Színház.

Május 4. *Szerda.* A „Cigányszerzem” került Kulcsár Juliska fellépésével színpadra. A vendégművésznő, mintha kissé gyengébben lett volna disponálva, mint az előző estén, éneke halkabban, gyengébben csengett, melyhez hozzájárult a túlerős zenekar. Annál kifejezőbb, érzetesebb volt a játéka, mely mélyen megragadott bennünket. Jó volt *Telekán, Érczkóvy* ismét hatalmasan kitett régi jó hírnevéért, *Füredi Rágyó* jókedvvel, tüzes temperamentummal töltötte be ilona szerepét és partnerével, a kedvelt *Békefivel* méltón rászolgált a sűrűn felhangzó tapsokra. Parlagi pompás humora sok derűt szerzett, igen jól megállták helyüket *Tömör* és *Kormos*.

Május 5. *Csütörtök* „Hoffman meséit” ismételték meg zsúfolt ház előtt.

Május 6. *Péntek.* A Rákosi-Malonyai győnyörű szerzemény, a ma már méltán irredenta darabnak tekinthető „Elnemult harangok” került színpadra. Szemünk vára-várta, lázasan kutatta, kereste azt a nagy megértő közönséget, melynek napjainkban az ilyen erősen nemzeti irányú és érzületű darab előadásánál nem volna szabad üres padokat hagyni a színházban. Pedig a megazokottat túlszámnyaló előadásban volt részünk. És ha talán az első felvonást egy kicsit vontatoitnak mondhatnók is, ezt a csekély szépséghibát feledtetted velünk a másik három gördülékenysége. *Simándy Rogoz* személyesítette, szívet, lelket megejtő meleg közvetlenséggel, mit minden elismerésnél ékeesebben bizonyított a megértés legfényesebb igazgyöngye: a sok-sok szemben ott csillogó könny. Méltó partnere volt minden tekintetben a meleg-szívtű, kedves direktorné *B. Király Boriska*, ki drámai erejének legszebb oldalait mutatta be ismét. *Bodonyi művész* alkotott elannyira, hogy a matlan sokszorosan gyűlöletes oláh pópa meg személyesítésével is meg tudta nyerni szimpátiánkat. Igen jó alakítást nyújtott *Havassy Emma*, *Nádasy* egy kicsit túlságosan jól érezte magát Kisó szerepében.

—cs.

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

HIREK.

Lapunk pünkösdi száma folyó hó 13-án fog megjelenni 6 oldal terjedelemben.

— **Gerstner apát ünneplése.** Áldozócsütörtökön tartotta Gerstner apát fényes segédlettel ünnepi diszben első apátmiséjét a 16-templomban. A szentmisén jelen voltak a város hivatalai, a különböző felekezetek és testületek küldöttségei. Istenítisztelet végeztével a plebánián küldöttségek tisztelgését fogadta Gerstner apát s a küldöttségek szónokainak beszédeire adott válaszaiban megmutatta az utat, amelyen ezután haladnunk kell, hogy előmozdíthassuk a magyar restaurációt. Este a Kath. Körben az ünnepelt apát tisztelőire társasvacsera volt, ahol számos, gondolatokban gazdag felkészített hangzott el. Az ünnepi társaság a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban ünnepelte a népszerű apátot.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Schmotzer Margit m. kir. földmives-iskolai tanárnőt *kiüntetésiképpen* a pápai m. kir. földmives-iskolából a kecskeméti m. kir. tanítóképzőhöz helyezte át.

— **A jövő héten megkezdik a pénz kicserélését.** A hivatalos lap a pénzügyminiszter rendeletét közli, mely szerint a pénzforgalom rendjének biztosítása érdekében a 10 000, 5000, 1000 és 100 koronáról szóló államjegyeket forgalomba hozza. A kibocsátás kizárólag az Osztrák-Magyar Bank felülbélyegzett 10.000 és 1000 koronáról szóló jegyeinek kicserélése végett történik. A kicserélést az Osztrák-Magyar Bank budapesti főintézete és magyarországi fiókintézetei, külföldön és a megszállott területeken pedig a pénzügyminiszter által külön intézkedéssel megjelölt helyek végzik. A bankjegyeket teljes névértékben, minden levonás nélkül cserélik ki államjegyekre. A kicserélés határideje május 9-től, május 25-ig terjed. Közül a hivatalos lap a kibocsátásra kerülő államjegyek leírását. A 10.000 koronás államjegy képe Magyarország védasszonyának mellképét ábrázolja, dicsfénytől övezett fején a magyar szent koronával, vállán Szent István palástjával és jobb kezében az ország jogarával, bal karján a dicsfénytől övezett isteni kisdédet tartja, aki jobb kezét áldásra emeli, bal kezével pedig az országalmat tartja. Az államjegy felirása a következő: Tizezer korona. Ez az államjegy, fején a magyar szent koronával és vállán a paláttal. Az 1000 koronás államjegyen Szent István királynak mellszobra látható, a király fején koronát, vállán palástot visel, feje körül dicsfény sugárzik. Az 500 koronás államjegy a honalapító Árpád fejedelem mellképét viseli. A 100 koronás államjegyet Mátyás király mellképe díszíti.

Ehhez még autentikus helyről a következő értesítést kaptuk: A bankjegyek kicserélését kedden, május hó 10-én fogják megkezdeni városunkban. Egyelőre csak a 10.000 és 1000 koronás bankjegyeket fogják kicserélni, mégpedig úgy, hogy a kicserélendő pénzüsszeg 30%-át 10.000, 30%-át 5000, 30%-át 1000 és 10%-át 500 és 100 koronás bankjegyekre fog-

ják átcserelelni. Például, ha valaki 30.000 K-t cseréltet ki, akkor a kicseréléskor 1 drb. 10.000, 2 drb. 5000, 7—8 drb. 1000 koronás új pénzt kap. A még fennmaradó összeget pedig 500 és 100 koronás új bankjegyekben fogja vissza kapni. A pénzbecserélés megkezdésének hivatalos ideje hétfő volna, de ekkor csak a fővárosi bankokban kezdik meg a kicserélést. A vidéki pénzüzetek csak kedden kezdhetik meg a kicserélést, mert az új pénzt csak hétfőn küldik el a vidéki pénzüzetek számára. A pénzüzeteket kormányrendelet nem kötelezi a pénzkicserélés farsztó munkájára. Ezuton is kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy ne rohanja meg a pénzüzeteket és ne tegye ezáltal még súlyosabbá önként vállalt nehéz feladatukat. Pápán, tudomásunk szerint, a „Nagy Takarékok” fogja a pénzkicserélést lebonyolítani mindaddig, míg az új pénz készlete tart.

— **Meghívó.** A pápai Kath. Legényegylet folyó hó 15-én, pünkösdi vasárnap nagyszabású színelőadást tart a róm. kath. elemi fiúiskola tornatermében. Utánna reggelig tartó táncmulatság lesz az egylet saját helyiségében. Folyó hó 8-án — ma — vasárnap délután pedig tekeversenyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Az előadásra jegyek előre válthatók az egyletben.

— **Táncestély.** A kéttornyulaki róm. kath. ifjuság 1921 május 16-án (pünkösdi másnapján) a róm. kath. elemi népiskolában a harang-alap javára műkedvelő előadással egybekötött táncestélyt rendez, mely alkalommal színre kerül a „Csizmadia, mint kisérlet” című népszínmű. Belépti díj 40 K. A műsor kezdete délután 4 órakor, mely után tánc. Jó ételekről és italokról gondoskodva lesz. Felülfizetések a harangalakra köszönettel fogadtatnak. A kedélyesnek ígérkező estély iránt a környéken nagy az érdeklődés.

— **Az eső hatása.** Csonka-Magyarországon a három hét óta tartó esőzés kintinó nevelő hatással volt úgy a vetésekre, mint a kaszálókra. Az eső az őszi buzának is használt, a tavasziak is kintinóen fejlődnek, kapásnövényekben is bő termés mutatkozik. Az éjjeli hidegek és reggeli fagyok a gyümölcsösökben és a szőlőkben csekély károkat okoztak. Erdélyben és a megszállott Délvidéken nagy károkat okozott a szárazság s emiatt az állatárak nagyot estek, amireh még hozzájárul a nagy marhavész, ami rendkívül nagy pusztítást végzett az állatállományban. De nemcsak az állatárak esnek, hanem olcsóbb lett a baromfi is, mert bizonyos tartózkodás tapasztalható a vásárlók részéről s a kiszagadk kínálják az aprójószágot megvételeire a kereskedőknek.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsifly Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

A Jókai Mór utca 58. szám alatt fekvő

h á z

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad: *Barcsi József* főgimn. tanár Anna-tér 13. sz. és *dr. Adorján Gyula* ügyvéd Deák Ferenc utca 4. sz. Pápán.

6 lóerős benzinmotor

42-es cséplővel

teljesen jó állapotban eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető *Koller Antal* és *Társánál* Külsővat (Veszprém m.).

Árverési hirdetmény.

Szerecseny község haszonbérbe adja a községi koresmát

1921 szeptember 30-tól kezdődő 6 évre, nyilvános árverésen.

Az árverést a községi bírónál *folyó évi június 6-án délelőtt 10 órakor* tartja meg az előjáróság, ahol a bérleti feltételek is meg tudhatók.

Szerecsen, 1921 május 6-án.

Háry László
körjegyző.

Veilandics István
bíró.

Lakatos és reszelővágó műhely megnyitása.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy

lakatos és reszelővágó műhelyemet

Pápán, Jókai Mór utca 6. szám alatt megnyitottam.

Elvállalok minden szakmába vágó munkát, valamint új és vágott ráspolyokat állandóan raktáron tartok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradok tisztelettel:

ifj. Brenner Ferenc
lakatos és reszelővágó.

Árverési hirdetmény.

Pápadereske község alulírott előjárósága a község képviselőtestülete megbízásából ezennel közhírré teszi, hogy a közbirtokossági vagyont képező

koresmahelyiség

6 hold földbirtokkal 1921. évi május hó 29-én délelőtt 8 órakor a község háznál tartandó nyilvános árverésen szeptember 29-től három egymásután következő évekre haszonbérbe fog adni. A feltételek a község háznál meg tudhatók.

Pápadereske, 1921 május 6-án.

Szalai Miklós
közbirtokossági gondnok.

Csoknyai István
bíró.

Föld-eladás.

A város belterületén
11 magyar hold
kintinó föld eladó.

Bővebb értesítés megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15-ik szám alatt.

Hirdessen a „Dunántúli Hazánk”-ban.

Ventillátorok.

Dinamók.

Kapcsolótáblák.

SOMOGYI JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata és műszaki irodája Pápa, Felső Hosszu-utca 7. szám.

Villanyszereléseket, átalakításokat s mindenféle, szakmába vágó javításokat eszközölök, Malmok gazdaságok villanyvilágításra való berendezését azonnal végrehajtom. Költségvetéseket és rajzokat kidolgozok,

Csengők.

Főző- és fűtőkészülékek.

Házitelefons.